

Aleksandar Đaja

BILO JEDNOM U SRBIJI

pozorišni komad s pevanjem

(Ovo je *rimejk* verzija komada "Srpski rulet" koji je prvi put prikazan na sceni Narodnog pozorišta "Ljubiša Jovanović" u Šapcu, 06. 12. 1983. godine, u režiji Branislava Mićunovića. Tekst songova: Aleksandar Đaja))

Beograd,
Jul, 2007.

L i c a :

KRALJ SRBIJE
KRALJICA SRBIJE

MARKO, oficir
VLADIMIR, oficir
GAVRILO, oficir

PUKOVNIK, komandant VI puka Dragačevske divizije

SONJA, Markova devojka
ANA, Markova majka
KAROLINA, vlasnica kafane "Kod krvave sekire"

DOKTOR, Kraljev psihoanalitičar

HOROVOĐA (SAVETNIK, KAPETAN VATROGASACA)

HOR OFICIRA

Dešava se u Srbiji, u Beogradu, s početka 20. veka. Lica i događaji su izmišljeni, a svaka sličnost sa stvarnim licima i događajima je namerna. Autor prihvata odgovornost za izvesnu dozu satiričnosti i cinizma prema stvarnim istorijskim događajima na srpskom Dvoru toga doba – ali, on ih koristi u najboljoj nameri, kao opomenu budućim naraštajima da se tako nešto (u stvarnom ili metaforičkom smislu) u Srbiji više nikada ne dogodi. Na žalost, od prvobitne verzije komada, pa do ove – događalo se.

ISTORIJSKI SONG

Istorija – svi se đaci slažu,
Jeste predmet težak, al' neobično lep.
Oprezno, molim, stariji nam kažu,
Ne znaš gde je kod nje glava, a gde rep?

Ne znaš šta je bilo, posle nekog rata,
Dobićeš "keca", ne pomaže ni Bog.
A za ono pre, to je manje važno,
Nećemo sad bauka praviti od tog.

Sutradan dođe učitelj novi,
Ceo razred u čudu ga gleda.
Kečevi pljušte, đacima je jasno,
Lekcije su pogrešne učili od reda.

Nanovo kod kuće svi obrnu knjige
I ratove postave na prava mesta.
Ujutru, u školi, opet nova lica –
Buni, brate, decu, ta promena česta!

Jer, dok pohvataš sve konce,
Već je neko dole pritisnuo zonce.

PROLOG

Kafana kod "Krvave sekire". U kafani su Pukovnik, Marko, Vladimir, Gavriilo, Karolina i Hor oficira.

PUKOVNIK

Hristos voskrese!

HOR OFICIRA

Vaistinu!

PUKOVNIK

Braćo oficiri, moji vojnici! Dižem ovu čašu na ovaj sveti dan i nazdravljam vama, nazdravljam slavnom VI puku Dragačevske divizije, našem Kralju i otadžbini Srbiji! Nazdravljam i našoj dražesnoj domaćici Karolini! Neka nas dani koji nailaze napokon ujedine u snazi, ljubavi, i za dobrobit zemlje naše, sada i na vjeki vjekov, amin!

HOR

Živeli, gosn Pukovniče!

Ulazi Sonja.

MARKO

Gospodine Pukovniče, ja... ja plaćam sledeću turu!

GAVRILO

Ja plaćam sve sledeće ture, ako nam Sonja zapeva!

Opšte odobravanje. Sonja peva. S njom u duetu pevaju Pukovnik i Karolina. Buran aplauz na završetku pesme.

KAROLINA

Pukovniče, vi ste čovek s kakvim sam oduvek želela da pevam u Srbiji! Eh, da nam je ovde više takvih...

PUKOVNIK

Biće, jer, budućnost pripada nama! Živeli!

VLADIMIR

Za Pukovnika!

HOR OFICIRA

Za Pukovnika!

Ulazi Horovođa.

HOROVOĐA

Njegovo Veličanstvo, Kralj Srbije!

Svi stanu u stav "mirno". Uđu Kralj i Doktor.

KRALJ

Pogledajte, dragi Doktore, tipična srpska kafana... Ah, Pukovniče, i vi ste tu?

PUKOVNIK

Na službi, Vaše veličanstvo!

KRALJ

Da vas upoznam: Komandant VI puka Dragačevske divizije, moja desna ruko, g-in pukovnik Pukovnik!... G-din doktor Doktor, ovlašćeni psihoanalitičar iz Brisela, kog sam tako željno iščekivao.

DOKTOR

Čuo sam sve najlepše o vama, g-osn pukovniče Pukovniče. Siguran sam da ćemo se tokom mog kratkog boravka u Srbiji lepo sprijateljiti.

KRALJ

Kratkog?! Taman posla, šta pričate? Doktor je upravo stigao u Beograd i ja sam iskoristio današnje uskršnje prepodne da bih mu pokazao kulturno-istorijske znamenitosti naše prestonice.

DOKTOR

Zaista sam impresioniran: Terazije, Kalemegdan, Zoološki vrt...

KRALJ

Gazdarice, imate li neko piće za svog Kralja?

KAROLINA

Vaše veličanstvo, šta god poželite...

KRALJ

Jedan domaći... viski s ledom. Vi, doktore?

DOKTOR

Jednu votku, moliću lepo...

KRALJ

Pukovniče?

PUKOVNIK

'ladno pivo!

KRALJ

A za ostalu gospodu oficire?

HOR OFICIRA

'ladno pivo.. !

KAROLINA

Dakle, viski, votka i... bure 'ladnog piva! Odmah, Vaše veličanstvo!

KRALJ

Dake, gospodine Pukovniče, kakvo je stanje među mojim vernim oficirima?

PUKOVNIK

Nikad bolje, Vaše veličanstvo. Moral je na najvećoj mogućoj visini, a borbena gotovost ko u vreme najkrvavijih ratova.

KRALJ

Čujete, Doktore, rekao sam vam da je u Srbiji vlast najbolje zanimanje.

KAROLINA

Izvolite, piće za sve, Vaše veličanstvo! **(Posluži piće)**

KRALJ

(Nazdravljajući) E, pa onda, da smo živi i zdravi...

HOR OFICIRA

Dabogda!

Svi piju. Kralj podiže čašu.

KRALJ

U čast svetog praznika našega Gospoda, Isusa Hrista i naše domovine Srbije! Kao što je on vaskrsao iz groba. Tako ćemo i mi prevazići naše sadašnje teškoće, subjektivne slabosti objektivnu nesposobnost, pokazaćemo celokupnoj svetskoj zajednici i šire da smo sposobni da se uspešno nosimo u... u... nosimo sa svim onim što ometa naš razvoj i prosperitet, sreću i blagostanje naših radnih ljudi i građana. Pokazaćemo da nećemo posustati na daljnjoj izgradnji demokratskog razvoja naše zemlje, putu ka Evropskoj uniji i evroatlantskih integracijama, kao da ćemo da kraja unaprediti i uspešno okončati našu saradnju sa Haškim tribunalom! **(Aplauz)** Pokazaćemo našim neprijateljima svih boja i oblika kao i našim prijateljima u Evropi i Americi koji će da nam otmu Kosovo i Metohiju da je demokratska svest naših ljudi dovoljno jaka da se odupre svim provokacijama pripadnika i simpatizera bivšeg režima – a tamo da svest poklekne,

uskočiće, razume se, vojska i policija! Želim, braći i sestre, u ovom času da podelim sa vama svoj bezgranični optimizam. Živeli, i neka Bog čuva jedinstvenu i nedeljivu Srbiju!

SVI

Živeli, Vaše veličanstvo!

KRALJ

Gospodine pukovniče, vama je, verujem, poznato koliko cenim vaše vojničke i ljudske vrline?

PUKOVNIK

Ali, Vaše veličanstvo...

KRALJ

Znam, zna, dužnost... Ipak, ovo je više od toga. Zato bih na današnji dan želeo da vam nagovestim jednu veliku novost.

Kralj i Pukovnik se izdvoje. Doktor na drugoj strani krišom pride Karolini.

DOKTOR

Gospođo, pena je prelila preko ivice čaše...

KAROLINA

Tako je, Doktore.

DOKTOR

Vreme je.

KAROLINA

Ne smemo više da oklevamo.

DOKTOR

U redu, neka onda svako ispije svoju čašu do dna. Nadam se daje naš dogovor jasan?

KAROLINA

Moja kafana "Kod krvave sekire" postaće najveći bordel na Balkanu?

DOKTOR

I više od toga: postaje najvećoj bordel, hotel i kongresni centar u celom demokratskom svetu!

KAROLINA

Onda će sve biti kako je dogovoreno.

Vraćaju se Kralj i Pukovnik.

PUKOVNIK

Vaše veličanstvo, veću i značajniju novost zbilja niste mogli da mi saopštite... **(Podigne čašu)**... Za budućeg prestolonaslednika Srbije!

KRALJ

Živeli!

KAROLINA

(Sonji) Hajde, zapevaj nešto, što si se ukočila?

Sonja počne da peva.

KRALJ

Doktore, imate izuzetnu priliku da uživo vidite i čujete deo srpskog folklor.

PUKOVNIK

Izvorni talenat, Vaše veličanstvo.

Sonja završi pesmu. Aplauz.

Zbilja, prijatno je ovde kod vas, gospodine Pukovniče, ali vreme, obaveze na Dvoru...

PUKOVNIK

Nećete, valjda, da nas napustite sada, kad je najinteresantnije?

KRALJ

Drugi put, drugi u... Doktore, polazimo, Evropa čeka na nas! Pukovniče, postarajte se za račun... Srpski oficiri, na mestu voljno!

Kralj, Doktor i Horovođa izadu.

PUKOVNIK

Čekaju nas teško dani odluke, braćo oficiri. Ali, uzdajte se u mene. Sablja čuva Srbiju!

Zatamnjenje.

UPITNO – ZAPITNI SONG

Negde je zapelo: ko
gde
kako
zašto?

Negde je zaškripalo: ko
gde
kako
zašto?

Nešto se zapetljalo: ko
gde
kako
zašto?

Neko je posumnjao: ko
gde
kako
zašto?
U šta?

Odgovora ima, odgovora nema –
Krvavu puč i dalje se sprema.

PRVA SLIKA**Markova soba. Marko i Sonja u krevetu. Kucanje na vratima.****KAROLINA (off)**

Gospodine, gospodine... !

MARKO

A? Ko je?

KAROLINA (off)

Rekli ste da vas probudim u osam. Osam je prošlo, a znate kako se kaže: ko rano rani, dve sreće grabi!

MARKO

Osam? A, na čijem satu, gospođo?

KAROLINA (off)

Na onom mom u predsoblju...

MARKO

Taj vaš u predsoblju, gospođo, možete da stavite sebi u...

KAROLINA (off)

Iju, barabo oficirska... !

MARKO

Pazite kako se izražavate, proburaziću vas svojom sabljom.

KAROLINA (off)

Uhvatiš se za sablju, konjušaru jedan, pazi dobro da mi i sledeći mesec ne sediš tu!

SONJA

Svako jutro ista pesma.

MARKO**(Ustane iz kreveta)** Sonja, zašto joj ti plaćaš kiriju kad stanuješ kod mene?**SONJA**

Vrlo duhovito. Dođi, zagri me.

MARKO

Ne mogu, bre, Sonja, više. Pogledaj me kako sam se sparušio, ni sablju više ne mogu da prikačim kako treba, neprestano mi spada.

SONJA

Kada ćeš da opereš te krpe?

MARKO

Koje krpe?

SONJA

Te koje si navukao na sebe kao poslednji klošar!

MARKO

Ta "krpa" je uniforma oficira srpskog oficira VI puka Dragačevske divizije!

SONJA

To na tebi je leglo buva.

MARKO

Izlazi!

SONJA

Šta da radim?

MARKO

Da napustiš krevet, polako, u grupama od po jedan.

SONJA

Ne pada mi na pamet.

MARKO

Marš napolje!

SONJA

(ustane) Pa da, gospodin me iskoristio, pa me sad a odbacuje kao stare novine.

MARKO

Ne znam ko je koga iskoristio...

SONJA

Slušaj, krajnje je vreme da postaneš malko pristojniji. Jer, kad postanem slavna glumica, moraću da imami adekvatnog ljubavnika.

MARKO

Znaš kad ćeš ti da postaneš slavna glumica?

SONJA

Znam. Uskoro.

MARKO

Kad bandera prolista!

SONJA

Da te pitam ja nešto, frajeru: šta ti uobražavaš, ko si, bre, pa uopšte ti? Pogledaj se u ogledalo: ko da te poplava izbacila!

MARKO

Ko mi kaže? Kafanska pevaljka koja hoće da postane Sara Bernar? Ližeš dupe direktoru pozorišta samo da bi na scenu mogla dvaput da izneseš tacnu sa čajem. Serem ti se ja na takvu umetnost.

SONJA

I ja tebi na tvoj oficirsko ponašanje... **(Počne da plače)**

MARKO

Sonja, šta ti je?... Sonja, Sonjice... Shvati, očekujem neko društvo i treba da budemo sami... Za tvoje dobro je da ne treba da budeš ovde... Sonja, Sonja, prestani – milu ti majku jebem!

SONJA

Pederu, pederčino, samo ovo da ti kažem: ako ti se u životu nešto desi, ako te nešto čvrkne po toj tvojoj uobraženoj tintari, nemoj mene da tražiš, jesi li čuo? Nikakvu psihološku pomoć neću tada da ti pružim u odsudnom momentu!

Sonja izade, susrevši se pri tom sa Markovom majkom, Anom, koja je sa otprati pogledom.

ANA

Zdravo, sine, šta se to dešava?

MARKO

Samo si mi ti bila potrebna.

ANA

Kao da nisi oduševljen mojom posetom?

MARKO

Nemoguće! Zar se na mom licu ne primećuje oduševljenje?

ANA

Zaista, Marko, kako se snalaziš u ovom svinjcu?

MARKO

Njuhom, mama.

ANA

Krasno! Otac i ja smo ti pružili bolje vaspitanje, ali sam te posle njegove smrti, na žalost, potpuno isпустиła uz ruku.

MARKO

Na Dvoru je vazda bilo prećih stvari.

ANA

Tvoja me ironija je pogađa. Mogu li da otvorim prozor?

MARKO

Prozor ne otvaramo, im puno đubreta napolju. Zašto si došla?

ANA

Moram li da imam razlog kako bih posetila svog sina?

MARKO

Da, kada si ti u pitanju, mama.

ANA

Kako g rešiš, kako samo grešiš...

MARKO

Ćega ima novog na Dvoru?

ANA

Njihova veličanstva nikako ne mogu da shvate ovaj život koji vodiš.

MARKO

A, kakav ja to život vodim?

ANA

Hm, kako da kažem... transparentan

MARKO

Šta ti to znaći?

ANA

Eto, o tome i govorim...

MARKO

U redu, pređi na stvar.

ANA

Dobro. Ukratko, Kralj i ja smo se složili da bi u ovom trenutku prekomanda za tebe bila najbolje rešenje.

MARKO

Za mene, ili za vas? Za tebe i tvog Kralja? Uostalom, meni je svejedno, to više nema značaja...

ANA

Tebi ne može da bude svejedno, jer ceo Beograd zna ko je bio tvoj otac!

MARKO

Nisam na to mislio...

ANA

Na šta god da si mislio, više ne možeš da živiš u ovakvom kupleraju.

MARKO

Da li kraljevski kupleraj drugačije izgleda?

ANA

Ja se ne povlačim sa kafanskim pevaljkama i propalim glumicama!

MARKO

Ne, ti se povlačiš sa ludim kraljevima...

ANA

Marko, ne znaš šta govoriš!

MARKO

Molim te, mama, obavestila si me za prekomandu. Šta još hoćeš?

ANA

Marko, sine moj, hoću da te upozorim.

MARKO

Upozoriš, na šta?

ANA

Ostavi se politike. Jesi li zaboravio šta je bilo s tvojim ocem?

MARKO

Nisam. Neko treba da završi njegov posao.

ANA

Zbog tog "njegovog posla" ja se već godinama ponižavam na Dvoru!

MARKO

Nisam siguran da bar ni malo ne uživaš u tome...

Ana mu opali šamar! Marko se uhvati za obraz, smejući se...

ANA

Ti si idiot!

MARKO

Boga mi, mama, imaš isuviše tešku ruku za tako krhku damu.

ANA

Da mene nema ne bi ni konje čuvao, a kamoli bio oficir VI puka! A sve to zbog tvog dičnog oca koji je u Srbiju hteo da uvede demokratiju!

MARKO

Imao sam utisak da ga ceniš...

ANA

Cenila sam ga kao muškarca i muža, a kao političara, bljak... ! U ovoj zemlji svaki je seljak na pijaci bolji političar od ministara koji se šepure u frakovima, kao pingvini. Uostalom, šta se nas više tiče politika? Nama je Kralj koristan i potreban.

MARKO

Sada mi je jasno da je to istina.

MARKO

Koje?

ANA

Koje?

MARKO

Ono što se priča. Da Kralju samo pored tebe, to jest, udovice njegovog ideološkog protivnika može da mu se, mislim...

ANA

Ti si apsolutno poludeo. Idem pravo Kralju, još danas!

MARKO

Tako je, još danas! Jer, sutra, ko zna šta nas čeka sutra?

ANA

Ja znam šta tebe čeka sutra: prekomanda! I to na granicu da brojiš guštere i skakavce, a ne da ovde pred celim svetom praviš od mene...

Ude Karolina.

KAROLINA

Ooo, gospođo Ana Jovanović, baš mi je drago, kako ste?

ANA

Hvala, dobro. A, kako ste vi?

KAROLINA

Eto, posao od mraka do zore, mislim, obrnuto, to jeste, od...

ANA

Razumela sam, nema potreba da eksplicirate...

KAROLINA

Da, jedva ugrabih trenutak da dođem i da vas pozdravim.

ANA

Nije trebalo, draga moja, kafana na prvom mestu.

KAROLINA

Pravo kažete, moja kafana je na najboljem glasu u Beogradu. Ali, ja se borim da bih sačuvala taj "rejting", o, da, i te kako se borim! Rad, red i disciplina, to je moje životno veslo, htjedoh reći, geslo. Samo, vaš me sin baš sekira. Danas mi je, na primer, svašta rekao, samo zato što sam ga probudila na vreme.

MARKO

Gospođo Karolina, šta vi imate protiv mladih oficira? Bez njih bi ova vaša belosvetska kafana odavno otišla na doboš!

KAROLINA

Ma, šta mi napričaste? Kao da u "Krvavoj sekiri" ne odseda najelitnija beogradska gospoda. Krem srpske prestonice ovde razvija svoj intelektualno-duhovni život.

GLAS (off)

Aaajaaajaaajaja... !

KAROLINA

Eto, čujete, već me zovu. Ovako je od ranog jutra. Čim otvore oči, oni u "Sekiru" na špricer. Ako, dok je posla, biće i vajde. Izvinite me, molim vas. Gospođo Jovanović, svratite češće, molim vas, imam neodoljivu potrebu za razgovor sa vama.

Karolina izade. Ude Sonja.

SONJA

Marko, jesi li video negde moje crvene čipkaste gaćice? **(Zavuče se pod krevet)**

MARKO

Sonja, izlazi odatle!

ANA

Drago dete, a, možda ste ih zaboravili na nekom drugom mestu?

SONJA

Ovo je jedino mesto na kome bih mogla da ih zaboravim.

ANA

Sa donjim vešom je danas krajnje nesigurno... Marko, jedinče moje, ostavljam te nemirna srca. Videćemo se uskoro. **(Izađe)**

MARKO

Sonja, jel' ti sad srce na mestu?

Sonja se pojavi od ispod kreveta sa papučama u ruci.

SONJA

Šta ti uobražavaš, samo sam zaboravila papuče. Vidi kakve su, rupa do rupe!

MARKO

To nije loše za ventilaciju.

SONJA

Pa da, mene znaš da zezaš, a pred njom si manji od makovog zrna. **(Marko izleti napolje sa scene, zalupivši vratima za sobom)** Treskaj, ništa drugo i ne znaš! Od kad te poznajem, samo treskaš tim vratima, ko da si jedini muškarac na svetu. Ja, luda, hoću od njega da napravim čoveka. Kako od konja da napraviš čoveka? **(Kucanje na vratima)** Šta kucaš, dabogda ti se ruka osušila!**Ude Vladimir.**

VLADIMIR

Dobro jutro. Učinilo mi se da ste rekli: slobodno?

SONJA

Da, ovaj, izvolite, uđite...

VLADIMIR

Hvala, već sam ušao. Marko nije tu?

SONJA

Nije... U stvari, jeste. Malo jeste, malo nije... Odmah ću ga pozvati.

Sonja izade. Uđe Marko.

MARKO

Poranio si?

VLADIMIR

Gde si bio?

MARKO

Kada?

VLADIMIR

Sada.

MARKO

Gde bi čovek izjutra mogao da bude?

VLADIMIR

Poručniče, odgovori na pitanje!

MARKO

Razumem, kapetane! Udaljio sam se kratko po pitanju male nužde.

VLADIMIR

Moje je pitanje bilo ozbiljno.

MARKO

Ali, moja je nužda bila još ozbiljnija!

VLADIMIR

Marko, znaš li zašto ovog proleća nisi dobio čin?

MARKO

Pretpostavljam da su tome uzrok izvesni propusti u mom privatnom životu.

VLADIMIR

Da je moja majka tako bliska Kruni...

MARKO

Ali, nije!

VLADIMIR

Nije.

MARKO

I neka ovo bude poslednji put da uplićeš moju majku u ovu stvar.

VLADIMIR

U koju stvar?

MARKO

(preteći) Vladimire... ?

VLADIMIR

U redu, jasno, gospodine poručniče!

MARKO

Gde je Gavriilo?

VLADIMIR

Pojaviće se.

MARKO

Nešto nije u redu?

VLADIMIR

Možda, tu i tamo... Da , moguće je da imamo izvesnih tehničkih problema.

MARKO

Na primer?

VLADIMIR

Mislim da je najbolje da sačekamo Gavriila... Marko, da te pitam nešto: zašto si predložio da se ovde sastanemo?

MARKO

U čemu je problem? Deluje prirodno, ionako smo svako veče dole u kafani.

VLADIMIR

Dole, da – ali, nismo gore! A, povrh svega, na ulazu srećem tvoju majku koja se pravi da me ne vidi, dok me ona lisica Karolina izveštava da si u svojoj sobi i da si zatvorio sve prozore, ko da pripremaš državni udar!

MARKO

Na nju ne treba da obraćaš pažnju.

VLADIMIR

Na sve treba obraćati pažnju, posebno na nju. Izgleda da ona zna mnogo više nego što pokazuje.

MARKO

Preteruješ, Karolina je samo jedna "madam", ništa više...

VLADIMIR

I, ništa manje. Ali, izostavimo nju. Šta ova pevaljka radi u tvojoj sobi?

MARKO

Sonja? Mislím da su to moje stvari.

VLADIMIR

Možda su to nekada zaista i bile tvoje stvari, ali, više nisu samo tvoje.

MARKO

Nego, čije?

VLADIMIR

Naše.

MARKO

Dragi moj kapetane, Sonja nikada neće postati tvoja stvar.

VLADIMIR

Poručniče, ovde nije reč o tvom seksualnom životu, nego o nečemu mnogo ozbiljnijem: s kakvim je pravom, ostavljaš samu u sobi s poverljivim dokumentima?

MARKO

Ma nemoj? Hoćeš li da ti kažem šta svakog jutra činim s tim dokumentima?

GAVRILO

Slušaj, Marko, možda ti umeš da se uvališ među ženske noge, ali u ovoj stvari ima mene da slušaš. Ako ti to nije jasno, samo reci, Pukovnik će rado da te izbriše sa spiska.

MARKO

Šta je ovo? Pretnja?

VLADIMIR

Upozorenje. Za sada.

MARKO

A, posle? Šta dolazi posle?

VLADIMIR

Posle čega?

MARKO

Posle toga, ako ja jednostavno pošaljem u materinu i tebe i tvog Pukovnika?

VLADIMIR

Na tvoju sreću, do toga ne može doći, zar ne?

MARKO

Zašto si tako siguran?

VLADIMIR

Zato, poručniče, što bi ti poslednji izdao. Tvoji razlozi protiv Kralja su isuviše jaki. Zbilja, ne znam šta bih ja učinio, da je moja majka ljubavnica tog...

Marko ga udari ulice. Ovaj padne. Uđe Karolina noseći tacnu sa šoljicama kafe.

KAROLINA

Kafa i ratluk za gospodu oficire!

MARKO

Ko je vas zvao?

KAROLINA

Zar niste lupili o pod?

VLADIMIR

(Pridižući se) Ja sam lupio o pod.

MARKO

I od kad mi to vi donosite kafu u sobu? I, šta se u poslednje vreme neprestano movate oko mene?

KAROLINA

Ja? Bože sačuvaj! Samo, mislila sam, sastanak gospode oficira, a bez kafe, ne ide...

MARKO

Gospodo Karolina, ne gurajte više nos tamo gde mu nije mesto. Izadite napolje!

KAROLINA

Molim, molim... **(Izađe)**

VLADIMIR

(Dižući se sa poda) Pogrešio si, Marko. Ti i ne znaš k koliko si mi potreban. Dao si reč, a ja želim da to iskoristim do poslednje kapi tvoje krvi. A, posle ću te baciti u tako duboku i mračnu rupu u kojoj ćeš zaboraviti da si ikada i postojao!

Na scenu upadne Gavriilo, pijan, noseći na tacni tri šoljice sa kafom.

GAVRILO

Zdravo, braćo zaverenička, jebo vas bog!... Stigla kafica!

Zatamnjenje.

KONSTATUJUĆI SONG

Na svetu ovom, gladnom il' sitom,
 Svako neki svoj posao ima.
 Seljak se bavi ovsom il' žitom,
 U nama nešto odavno klima.

Lisica negde u rupi spava,
 Bez zaklona lako ode glava.
 Građanin majku spominje Vladi,
 Zaverenik – zaveru gradi.

Zavera, zavera, zavera – joj!
 Zavera, zavera, zavera – ah!
 Zavera, zavera, zavera – ne!
 Zavera, zavera, zavera – uh!

Bilo je doba gluvo i čudno.
 Nije se znali ni ko, ni kako.
 U maloj zemlji, srcu Balkana,
 Odjednom, krenulo je naopako.

Zavera, zavera, zavera – joj!
 Zavera, zavera, zavera – ah!
 Zavera, zavera, zavera – ne!
 Zavera, zavera, zavera – uh!

DRUGA SLIKA

Kraljeva spavaća soba. Pod jorganom su Kralj i Kraljica.

KRALJ

Jaoj, jaoj, jaoj... !

KRALJICA

Šta ti je, kralju moj?

KRALJ

Grč! Ukrutila mi se noga!

KRALJICA

Bože, a ja mislila... Opusti se, izmasiraću te.

KRALJ

Hej, šta mito radiš? Sav gorim, vatra, vatra... !

Sirene. Utrčavaju Kraljevski vatrogasci sa kanticama za zalivanje i zalivaju vodom Kralja i Kraljicu.

KRALJ

Stanite, stoooj!

KOMANDIR VATROGASNE ČETE (dalje KOMANDIR)

Vaše Veličanstvo, raportiram: vatra koja je pre 07 sekundi zahvatila intimne odaje Srpske Krune, uspešno je lokalizovana zahvaljujući vanzemaljskom naporu i nadčovečanskom angažovanju pripadnika Kraljevske vatrogasne čete, a u saradnji sa združenim odredima Levog krila prvog sprata Kraljevog Dvora, kao i nesebičnoj podršci narodnih masa. Raportira komandir Kraljeve vatrogasne čete, kapetan Nedeljko Paljevina!

KRALJ

Na mestu voljno! Ko je ovde kapetan?

KOMANDIR

Vaše veličanstvo, komandir Kraljeve vatrogasne čete, kapetan Nedeljko...

KRALJ

To sam čuo! Pogledaj šta si mi uradio: sav sa mokar, ko da sam se kupao na Adi Ciganliji!

KOMANDIR

Vaše veličanstvo, Pravilo službe br. 1: u slučaju izbijanja požara na Njegovom veličanstvu, pod hitno pristupiti gašenju...

KRALJ

Ali, ne i kupanju!

KOMANDIR

Ne, Vaše veličanstvo.

KRALJ

... Idi u pičku materinu!

KOMANDIR

Razumem, Vaše veličanstvo! Četa, mirno! Na levo krug! Napred marš – u pičku materinu!

Vatrogasci istrče sa scene!

KRALJ

Očajan sam, kraljice. Narod me ne razume, vojska me ne razume, vatrogasci me zalivaju ko voćnjak – kakav sam ja kralj?

KRALJICA

Super!

KRALJ

Eto, i ti se sa mnom ismevaš.

KRALJICA

Treba da im damo naslednika. Onda će se sve umiriti. Naslednik će da poraste i da postane Kralj, a mi ćemo se povući na selo da gajimo koze... Međutim, druga stvar mene muči, Kalju moj.

KRALJ

Koja, Kraljica?

KRALJICA

Naš balon u kome ćemo da začnemo prestolonaslednika Srbije napreduje veoma sporo.

KRALJ

Odakle ti takva pomisao? Prave ga najbolji majstori na svetu.

KRALJICA

Na svetu?

KRALJ

Pa, dobro, mislim, u Evropi, Srbiji, Beogradu... opštini... Nisu baš najbolji, znam, ali one najbolje smo strpali u aps zbog zabušavanja.

KRALJICA

Ti si mi sumnjiv u celoj stvari.

KRALJ

Nevernice, idi u manastir!

KRALJICA

Koji bi me manastir primio?

KRALJ

U redu, ne možeš odmah da postaneš igumanija, čak ni preko veze... Prvo iskušenica...

KRALJICA

Skrećeš s teme. Ne veruješ u interkontinentalnu balističku oplodnju nebo – zemlja?

KRALJ

Ko kaže? Zar nisam odmah prihvatio tvoj predlog?

KRALJICA

Jesi, ali si razmišljao.

KRALJ

Ja sam Kralj, moram da razmišljam. Misliš li daje lako biti kralj? Istina, dobro je zbog penzije...

KRALJICA

Znaš i sam da smo sve pokušali: ja gore, ti dole, ti gore, ja dole, ja dole, ti u meni, ja u sebi – ne ide! Nisi ti kriv, ali, pucaš ćorcima!

KRALJ

Ne pravdam se, ali, zar nismo mogli nekako sa zemlje da rešim taj problem?

KRALJICA

Molila sam se, Kralju, toliko besanih noći, sve sam prozore držala otvorenim...

KRALJ

Jesi. I to usred januara.

KRALJICA

Ali, ništa nije vredelo.

KRALJ

Govorio sam ti da je Devica Marija zatrudnela u uslovima čiste atmosfere.

KRALJICA

Bio si u pravu. Shvatila sam da božanska transmisija ne može da prode kroz smog. Penjala sam se na visoke planine, izlagala svoje telo njegovom erotskom pogledu... ništa!

KRALJ

Kad bi to moglo pogledom, Srbija bi bila najveći jebarnik na svetu.

KRALJICA

Ne budi prost! Toliko se trudim, postala sam sekretar Planinarskog društva... Ne tražim od tebe ništa više nego da ubrzaš gradnju tog balona, da se što pre vinem u visine i približim Bogu.

KRALJ

Balon će biti na vreme gotov, ne brini, samo ga je sve teže sakriti od širokih demokratskih slojeva stanovništva. Njegova kupola se već pomalja iznad dvorskih zidina.

KRALJICA

Pa, šta? Proglasi da se to rađa novo srpsko Sunce.

KRALJ

Misli da je narod mutav?

KRALJICA

Narodu je svejedno. Važno je daje okruglo.

KRALJ

Ali, draga moja, kako da objasnim iznošenje tolikog blaga iz Državnog trezora?

KRALJICA

Šta se to koga tiče...

KRALJ

Ministri pitaju...

KRALJICA

Ministri mogu i da ne pitaju! Uostalom, kako da odem pred Boga? Kao neka slepica?

Ulazi žurno Ana, noseći "vaton".

ANA

Vaše veličanstvo, poslednji model, tek izašao iz radionice.

KRALJ

Kakav je to jastuk?

KRALJICA

Bože dragi, moj novi stomak.

KRALJ

Novi? Sedam si ih do sad promenila.

ANA

Oprostite, Vaše veličanstvo, ovo su ženske stvari. **(Kraljici)** Pomoći ću vam da ga namestite.

KRALJICA

Kralju, okrenite se, molim.

KRALJ

(Okrene se prema zidu) jednako blenem u ovaj zid. Da su barem ugradili prozor.

KRALJICA

(Podigne "vaton") Bože, ala je težak!

ANA

Mora biti, Vaše veličanstvo. Pomislite šta je u njemu: prestolonaslednik Srbije! Dozvolite da ga pričvrstim...

Ana sve jače steže "vaton" oko kraljičinog stomaka...

KRALJICA

Aaa... aaah!... Kralju...

KRALJ

Gospođo Jovanović, ne čini li vam da ste malo previše zategli...

ANA

Naprotiv, Vaše veličanstvo, stomak mora prirodno da leži, inače će varka da bude otkrivena.

KRALJ

Ah, tako, razumem...

KRALJICA

Gušim se, guš... aaah! **(Jedva se oslobodi "vatona")**

ANA

Vaše veličanstvo, niste zadovoljni ovim modelom?

KRALJICA

Kralju, uhapsite ovu osobu!

KRALJ

Zašto, molim?

KRALJICA

Još pitaš, zvekane? Pokušala je da me ubije!

ANA

Oprostite, Vaše veličanstvo, da ste samo videli kako su vam malopre grudi divno stajale, a sad...

KRALJ

O čemu pričate vas dve?

KRALJICA

Mislim da si gospođa Jovanović dopušta sebi previše slobode. Tomu si t kriv.

ANA

Vaše veličanstvo, Bog mi je svedok da mislim samo na dobrobit Krune. Sve ostalo su zlonamerne tlapnje.

KRALJICA

Kako se usuđujete?

KRALJ

De, de, polako...

KRALJICA

Ti dopuštaš ovakvo ponašanje u našoj kraljevskoj ložnici?

ANA

Njegovo veličanstvo nije tiranin!

KRALJICA

Gospođo, vi ste izgleda zaboravili svoj status na srpskom Dvoru. S obzirom na prošlost vašeg pokojnog muža, vi sada provodite jedan bezbrižan život, zahvaljujući isključivo našoj milosti.

ANA

Ja sam opravdala kraljevo poverenje!

KRALJICA

Ali, niste i moje! Isto tako takođe, ja znam ponešto i o vašem sinu.

ANA

Kao i ja o vašim letačkim poduhvatima.

KRALJICA
(Kralju) Čuješ li? Šta stojiš kao Kip slobode, učini nešto!

KRALJ
 Straža!

Ude Horovođa.

KRALJ
 Izbaci ove dve napolje. Idu mi na živce.

KRALJICA
 Ti, mene, napolje?!

ANA
 Kralju moj, zar sam to zaslužila, da me izbacujete ko kufer?

KRALJ
 Ostajem nem na sve vaše jauke.

Okrene se prema zidu. Horovođa gura dve žene napolje. Kraljica zavitla "vaton" prema Kralju i pogodi ga u glavu. Ovaj padne.)

KRALJICA
 Prostaku, ortodoksni militaristo! Evo ti tvog prestolonaslednika, poklanjam ti ga, tebi i Srbiji!

Horovođa i dve žene izadu. Ude Doktor.

DOKTOR
 Vaše veličanstvo, probudite se, šta se desilo?

KRALJ
 A? Molim? Ko?

DOKTOR
 Ja sam, vaš verni Doktor. Šta se dogodilo?

KRALJ
 Gađala me je mojim sinom.

DOKTOR
 Vaš sin? Gde je?

KRALJ

Evo ga, pored moje glave.

Doktor uzme "vaton", otvori ga, iz njega pokulja pregršt zlatnika!

DOKTOR

Boga mi, veoma skupa beba...!

Zatamnjenje.

SONG O SONGU

Za klanje,
Dovoljno je opravdanje.

Za ideju,
Nije fer da se smeju.

Za greške?
Samo da nisu teške...

Jedino se za lajanje
Ne priznaje kajanje.

Ako opravdanje
Preraste u klanje,
Ili se smeju
Palim za ideju,
Za posledice teške
Okrivljuju greške –

Onda je i lajanje
Isto što i kajanje.

Tu, zbilja, rezona pravog nema,
Slažu se i protivnici, i ljubitelji Sistema.

TREĆA SLIKA

Vladimir, Marko i Gavrilo u pozorišnoj loži. Prate opersku predstavu, scenu u kojoj se odvija ubistvo Kralja. Sonja, na sceni, stalno promiče noseći tacnu sa čajem u štrudlom. Iza oficira pojavi se Karolina. Na sceni se dešava ubistvo. Vladimir je na nogama, ushićen. Izvođači i Sonja se klanjaju, Vladimir i Marko aplaudiraju. Gavrilo je zaspao u fotelji. Pevači se povuku, Sonja se i dalje klanja.

VLADIMIR

Bravo, tako se ubijaju kraljevi! **(Pokaže na Gavrila)** Ovako pravo, pošteno i uzvišeno ubistvo – a on spava!

KAROLINA

Ko bi rekao da ga to ne zanima? Juče je ceo da u "Sekiri" pričao o ubistvu kralja. Znae šta je kazao? "svi su oni gomila g..., počev od Pukovnika, pa nadalje. Ubili jednog kralja, onda postaviti drugog, to je svinjarija na koju smo se zakleli. Ali, moja zakletva ne važi za kraljicu i ja neću dići ruku na jednu ženu!" Plemenito, zar ne?

Marko i Vladimir se zapanjeno okrenu.

MARKO

Karolina, šta vi radite ovde?

KAROLINA

Šta radim? Bože, pa, zadovoljavam, svoje kulturne potrebe. A, što se tiče poručnika Gavrila... ah, to ne treba ozbiljno shvatati.

Gavrilo se tek sad probudi i oduševljeno aplaudira Sonji koja je jedina ostala na sceni, klanjajući se. Uđe Horovođa.

HOROVOĐA

Poručnik Marko Jovanović, zaverenik pod rednim brojem 29051903, specijalna šifra "Tri ratna druga"?

MARKO

Ja sam taj.

HOROVOĐA

Poziv za vojnu vežbu. Strogo pov.! Vežba će se održati noćas u jedan čas u kraljevim spavaćim prostorijama. Sa sobom poneti pribor za ličnu higijenu, četkicu za zube i rezervni par pertli. Potpišite, molim!

Zatamnjenje.

KRVOPROLIVENI SONG

Krvoprolíce, krvoprolíce,
Uvek je toga bilo i biće.
Jer, ponekad, umesto vina i sode,
Čovek čoveka poželi da probode.

Onda se obično potegnu principi,
Deviza gromka: Novo Vreme stiže!
Niko da zapita: zašto se u toj igri
I pored jakih krila propada sve niže?

Glupo je sad tražiti ideale,
Buditi heroje spokojne u grobu.
Velike promene u modernom dobu,
Izvode se isključivo za velike pare.

ČETVRTA SLIKA

Kraljeva soba za audijencije. Kralj i Doktor.

KRALJ

Dragi Doktore, gde si do sada? Imao sam tako teško jutro.

DOKTOR

Jeste li radili vežbe opuštanja?

KRALJ

I opuštanja i zatezanja. Slaba vajda.

DOKTOR

Rezultati se ne mogu odmah očekivati. Potrebno je strpljenje.

KRALJ

Opet si bio u Beču?

DOKTOR

Morao sam, Vaše veličanstvo. Lični razlozi.

KRALJ

Nemoj tako često da me ostavljaš, politička situacije je sve gora, a ja bez psihoanalize ne umem da vladam.

DOKTOR

Šta se dogodilo?

KRALJ

Sanjao sam nešto užasno, Doktore. Sanjao sam da me kolju. Bio sam jagnje. Malo jagnje, tek odbijeno od sise. Sunce je obasjavalo šarenu livadu podno visoke planine, pčela je letela s cveta na svet, a ovce su balegale pored mog nosa... udaljio sam se. To više nije bio moj svet. Počeo sam samostalno da brstim travu s kraja livade, blizu mračne i guste šume. Bio sam gladan i halapljivo sam gutao travu. Kada sam najzad podigao pogled, bilo je kasno. Približavao mi se čopor krvožednih vukova. Klali su me jedan po jedan, krv je prštala u mlazevima!... Šta znači taj san, Doktore? Objasni mi ga, psihoanaliziraj me.

DOKTOR

Vaše veličanstvo nema nikakvog razloga za zabrinutost. Vaš san znači sreću, beskrajnu i duboku, te predskazuje munjevit uspon u vašoj vladalačkoj karijeri. Vuci koji koju janje predstavljaju moć i snagu vladara. Vi ste pogrešno u snu pomislili da ste jagnje. Ne, vi te čopor vukova, a jagnje su vaši neprijatelji.

KRALJ

Ali, doktore, jagnje...

DOKTOR

Ne, ne, vi ne znate: nema podmuklije životinje od jagnjeta. Ono posisa svo mleko, a zatim pojede svu travu tako da vuk, koji je u dubini duše istinski vegeterijanac, a da ne bi umro od gladi, mora da se hrani mesom. On je zbog toga beskrajno nesrećan i od tuge zavija na mesečini. U smislu terapije preporučujem: izbegavanje svih vrsta zeljaste hrane, kupusa, karfiola, kelja, kelerabe, karfiola, zelene salate... Pri svakodnevnom obraćanju širokim demokratskim slojevima stanovništva izbegavati upotrebu reči s prenaplašenim vokalima: "e", "be", "me" i slično...

KRALJ

Znači: "e-be-me-se..."

DOKTOR

Najzad, jedan indiskretan savet: u krevetu...

KRALJ

Aha, u krevetu... ?

DOKTOR

Ništa "ono", na francuski način...

KRALJ

Zašto, Doktore?

DOKTOR

Vuna!

Uđe Horovođa.

HOROVOĐA

Vaše veličanstvo, ministri čekaju na redovnu mesečnu audijenciju kod Vašeg veličanstva.

KRALJ

Neka čekaju, to je baš pozitivno.

HOROVOĐA

Ali, Vaše veličanstvo, oni su od tu još od prošle nedelje. Razapeli su šatore svuda po Dvoru, kao izviđački kamp.

KRALJ

Dobro, 'ajde, neka uđu. Jedan po jedan.

HOROVOĐA

Na zapovesti, Vaše veličanstvo.. Ministar finansija, direktor Državnog trezora i počasni član Loto – udruženja, gospodin Jovan Hadži – Kradić!

KRALJ

Priđi, Joco. Kakvo je stanje u Trezoru?

MINISTAR FINANSIJA

Vaše veličanstvo, ukupne količine zlatne, srebrne i glinene rezerve Srbiji procenjuju se na 718 tona, 20 kila i 4 grama, od čega na vašu kolekciju glinenih golubova otpada 98,9 procenata. U odnosu na protekli mesec Državni trezor je lakši za 17 procenata zlata i srebra, tačno za onoliko za koliko je teži leteći balon Njenog veličanstva.

KRALJ

Joco, šta pokušavaš time da kažeš?

MINISTAR FINANSIJA

Vaše veličanstvo, ništa više no da ukažem na mogućnost da se Državni trezor uskoro svede na jato glinenih golubova!

KRALJ

Ne voliš ptice?

MINISTAR FINANSIJA

Naprotiv, Vaše veličanstvo, samo, ptica može da odleprša, ukoliko joj se ne potkrešu krila.

KRALJ

Ja njega ne razumem.

DOKTOR

On govori u metaforama, Vaše veličanstvo.

KRAJ

Znam ja šta su metafore, nego, ovaj zajebava! Joco, imaš li još nešto da pridodaš svom izveštaju?

MINISTAR FINANSIJA

Nemam, Vaše veličanstvo, sve je kristalno jasno.

KRALJ

U redu, smatraj se uhapšenim. Straža! **(stražari izvedu Ministra finansija)** Sledeći!

HOROVOĐA

Ministar za kulturno – zabavni život Kraljevine Srbije, doktor telesnih nauka i specijalista za skok bez motke, gospodin Živojin – Žika Paralić!

Ude Ministar za kulturu.

KRALJ

Gospodine ministre, jeste li opet došli da tražite pare?

MINISTAR FINANSIJA

Vaše veličanstvo, činimo sve što je u našoj moći, ali sa sredstvima koja ste nam odobrili nećemo moći da ostvarimo kulturno – zabavne sadržaje koje smo planirali.

KRALJ

A vi planirajte manje, gospodine ministre. Svi štedimo. Uostalom, ko vas tera da spremate više sadržaja? Moja je deviza: jedan, ali vredan. Dajte širokim demokratskim slojevima jedan sadržaj, jer, ako mu ponudite da bira, on će uvek da izabere pogrešan!

MINISTAR ZA KULTURU

Vaše veličanstvo, mi se zaista dovijamo na sve moguće načine. Uzmimo, na primer, izdavačku delatnost. Ove godine smo u Srbiji uspeli da izdamo celu *jednu* knjigu!

KRALJ

Sa koricama?

MINISTAR ZA KULTURU

Sa koricama, Vaše veličanstvo! Hiljade ljudi je dan i noć radilo na lepljenju stranica. Prođite gradom i videćete da svaki treći beograđanin ima žut jezik.

KRALJ

Mislite da ja šetam gradom kako bih zevao ljudima u jezike?

MINISTAR ZA KULTURU

Nikako, Vaše veličanstvo, ja samo pokušavam slikovito da vam predočim stanje u kulturi: a ono je jadno, gadno i opasno o život.

KRALJ

Opasno po život? Na šta vi to aludirate, gospodine ministre?

MINISTAR ZA KULTURU

Na truli pod, Vaše veličanstvo. Natruli pod u Narodnom pozorištu. Na sinoćnoj predstavi, kada je glavni glumac tresnuo šako o sto, cela je prva podela propala u podrum!

KRALJ

Zašto lupate šakom o sto?! Zar se nismo dogovorili o novom repertoaru?

MINISTAR ZA KULTURU

Naravno, Vaše veličanstvo! Na sastanku Upravnog odbora pozorišta na kome su kao počasni gosti prisustvovali komandanti Vojske i Žandarmerije, jednoglasno su usvojeni sledeći projekti: "Rođenje Njegovog veličanstva, kao potreba i nužnost" (pastorala u sedam slika), "Rano sazrevanje i kreativan pubertet Kralja Srbije" (psihološki triler), "Njegovo veličanstvo u lovu na krvoločne zečeve" (zabavno-rekreativna drama), "Dalekovidost Njegovog veličanstva" (optičko-dioptrijska drama o futurizmu, i , najzad, kao krunu svemu, angažovali smo naše najpoznatije pesnike na pisanju epa "Srbija na promaji"!

KRALJ

Odlično, gospodine ministre, odlično! Ja ne znam na šta se vi neprestano žalite?

MINISTAR ZA KULTURU

Mi skapavamo od gladi, Vaše veličanstvo.

KRALJ

Dobro, poslaću vam nešto konzervi iz vojnih rezervi. I bostana, kad mu dođe vreme. Još nešto... ?

MINISTAR ZA KULTURU

Za naš rad se nema razumevanja!

KRALJ

I to ću vam poslati. Još?

MINISTAR ZA KULTURU

Potrebna nam je podrška.

KRALJ

Podržaćemo. Još?

MINISTAR ZA KULTURU

I vaš blagoslov?

KRALJ

Blagosiljam. Još?

MINISTAR ZA KULTURU

(izvadi spisak) A ovo je spisak naših osnovnih potreba...

KRALJ

A, ovo je moja osnovna potreba... Straža, smenite ga! **(Stražari izvedu ministra za kulturu)** Sledeći!

HOROVOĐA

(Bojažljivo) Ministar unutrašnjih dela i Komandant tajnog štaba za rano otkrivanje i presretanje tajnih planova protiv Krune, Boško Pauković!

Ude Ministar unutrašnjih dela.

KRALJ

Zdravo, bata –Bole, šta ima novo? **(Ministar upitno pogleda u Doktora)** Naš čovek, ne brini.

MINISTAR U.D.

Vaše veličanstvo, čuli ste za noćasnju vojnu vežbu?

KRALJ

Jesam.

MINISTAR U.D.

I, odobrili ste je?

KRALJ

Odobrio. Razgovarao sam lično sa Pukovnikom i on mi je pružio garantije da se nijedna vaza neće polomiti, a da će se njegovi oficiri maksimalno truditi da ne isprljaju tapete.

MINISTAR U.D.

Pukovnik više nije pouzdan čovek.

KRALJ

Kako?

MINISTAR U.D.

On duva lepak, Vaše veličanstvo.

KRALJ

Nije moguće... ?!

DOKTOR

Kakve su to gluposti, gospodine ministre?

MINISTAR U.D.

Molim d se vi ne mešate, ovo su srpske posla.

KRALJ

Ali, Boško, kako si došao do tih informacija?

MINISTAR U.D.

Metodičnom istragom obavljenom u najvećoj tajnosti. Naime, u našim radnjama se već duže vreme oseća nestašica lepka. Sledio sam trag i on me je odveo u Komandu VI puka, pravo u Pukovnikov orman! Još nešto, Vaše veličanstvo: izgleda da lepak stiže i nekim tajnim kanalom iz inostranstva.

DOKTOR

Kako vi imate bujnu maštu, gospodine! Pukovnik je oficir kakav se samo poželeti može.

MINISTAR U.D.

Gospodine, ja razgovaram sa Kraljem.

DOKTOR

A ja sa kraljev psihoanalitičar i govorim ono što bi i on rekao. Mislim da ste na pogrešnom tragu, gospodine ministre. Šta više, ubeđen sam u to! Jer, sa stanovišta psihoanalize, oficiri nisu podložni halucinantnim drogama. Oni preferiraju rakiju, pivo i slično...

KRALJ

Šta da radimo? Ne mogu Pukovnika tek tako da pozovem na odgovornost. Imamo li kakav dokazni materijal, Boško?

MINISTAR U.D.

Za sada, ne. Jedina nam je šansa da uhvatimo sledeću pošiljku. Uostalom, ako ništa drugo, možete da obustavite noćasnju vojnu vežbu na Dvoru.

KRALJ

Ali, Boško, Kraljica i ja imamo čvrst san, a želim ličnim primerom da dokažem koliko mi je stalo do borbene gotovosti naših kraljevskih jedinica.

MINISTAR U.D.

Kako želite, Vaše veličanstvo. Ja sam vas upozorio, dozvolite da se udaljim.

KRALJ

Idi, Bole.

DOKTOR

Ispratiću vas, gospodine ministre.

Doktor na vratima ubode ministra nekakvom injekcijom u vrat. Ministar se skljojka s one strane vrata.

HOROVOĐA

Kraljeva ljubavnica, generalni sekretar Društva za obožavanje Dinastije, gospođa Ana Jovanović!

Utrči Ana, za njom i Kraljica.

KRALJICA

Kralju, ovo mora da se reši: ona ili ja?

DOKTOR

Vaše veličanstvo, ja bih se udaljio, imam toliko posla...

KRALJ

Nikud ti ne ideš. Sedi!

DOKTOR

Razumem, Vaše veličanstvo.

KRALJ

U čemu je stvar, moje dame?

ANA

U balonu!

KRALJICA

Svi ste ljubomorni na taj balon, želite da mi ukратite materinstvo.

ANA

Materinstvo je stvar u koju se ne mešam – ali, nikada još na ovom tlu zakonita žena nije dobijala skuplje poklone od ljubavnice. A njen je balon riznica! Pogledajte samo šta je nakrcala u njega.

KRALJICA

Moj Kralju, ona je protiv vašeg budućeg sina, protiv budućnosti Srbije!

ANA

Od tolikog blaga taj balon neće moći ni da poleti.

KRALJICA

Bolje da vi malo pripazite na svoje ponašanje na Dvoru, gospođo!

ANA

Za svoje ponašanje odgovaram Kralju, a ne vama.

KRALJICA

Tačno, ali, Kralj odgovara meni, te vam to dođe na isto.

ANA

Vaše veličanstvo, zar ćete dopustiti da me ovako vređa na vašem rođenom Dvoru?

KRALJ

Ja se nisam rodio na Dvoru, nego u Gradskoj bolnici.

ANA

To ništa ne menja.

KRALJ

Menja, gospođo Jovanović, jer, ako to čuju moji biografi, moraće da pišu sve iz početka.

KRALJICA

Čime ste vi toliko zadužili Kralja da zahtevate poseban tretman?

ANA

To pitajte njega, draga moja. Znam u kakvom stanju dolazi k meni posle noći povedene s vama.

KRALJICA

Šta?! Kako se usuđujete? Kralju, gukni nešto!

KRALJ

Gu...

DOKTOR

Veličanstvo, da mi odemo negde na piće?

KRALJICA

Ti, hohštapleru, ne mrdaj!

DOKTOR

Razumem.

KRALJICA

Završite misao, gospođo.

ANA

Stvar je jasna: vi ga psihofizički uništavate. Kralj ej umoran i kad dođe u sferu mog uticaja, činim nadčovečanske napore da ga održim na kakvoj-takvoj visini.

KRALJICA

I ja to isto radim kad dođe od vas.

ANA

Ne verujem vam.

KRALJICA

Ne? Pitajte ga.

ANA

Kralju moj, je li to istina?

KRALJ

Ah, slabosti, tvoje je ime žena.

DOKTOR

Odlično ste joj odgovorili.

KRALJICA

Ti da nisi zucnuo!

DOKTOR

Razumem.

ANA

Znači, tako? To mi je hvala za sve ono što činim za vas, Veličanstvo? (**Kraljici**) Svake noći mu čitam pred spavanje "Kama sutra" i "Sablja prekosutra".

KRALJICA

I vi?

ANA

Zar i vi?!

KRALJICA

Još pitate? Godinu dana, draga moja. Ne samo što čitam, nego ilustrujem karakteristične prizore.

ANA

Imate li uspeha?

KRALJICA

Manite se ćorava posla. Već posle uvoda spava kao top!

ANA

Bože, kako smo nesrećne nas dve.

DOKTOR

Ovo mi se ne dopada. Trebalo je na vreme da odemo u bife.

KRALJICA

Tako vam je to, gospođo Jovanović. Sada shvatate moj položaj.

ANA

Grozno, Kraljice, grozno. Pa, mi smo kao njegovi robovi.

KRALJICA

Još gore! Robove barem jebe ko stigne, a nas... ?

KRALJ

Straža... !

Utrče Horovođa i Hor.

KRALJ

Rasčistite prostoriju!

HOROVOĐA

Razumem, Vaše veličanstvo!

Hor pokupi Kraljicu i Anu i iznese ih napolje.

ANA

(off) Kralju moj, čuvaj se, čuvaj se... !

KRALJ

(Horovođi) Savetnice?

HOROVOĐA

Vaše veličanstvo... ?

KRALJ

Kako da promenim Ustav? Moja prava su sve više ugrožena.

HOROVOĐA

Ali, već ste ga dvaput menjali ove nedelje?

KRALJ

Kakve to ima veze?

HOROVOĐA

Nije po Ustavu toliko puta menjati Ustav.

KRALJ

Onda je jasno da Ustav ništa ne valja. Ukinite ga do daljnjeg! Audijencija je završena!

Zatamnjenje.

KOŽNI SONG

Parola je stara, al' obara:
Čega nema, bez toga se može.
Samo, šta da čini ljudsko biće
Kad ostane bez svoje ože?

Da kuka, plače, ruda il' jeca,
Da potraži spas na prvoj banderi?
Taman posla, zar u ovo doba,
Ljudi su ljudi, a ne ekseri!

Uostalom, tako crno i nije,
Pojedinač hoće stvar da naduva.
Kako bi tek srećno štene bilo,
Kožu da svučē, oslobodi se buva?

Poređenje možda nije zgodno,
Čovek je čovek, a ne ekser il' pas.
Ali, vrši posao, zvuči prirodno,
Zbijte se – budimo svi uz nas!

PETA SLIKA**Zaverenički štab. Pukovnik pred grupom oficira.**

PUKOVNIK
Braćo, moji oficiri. Kucnuo je čas odluke!

HOR
Kucnuo je, gospodine Pukovniče!

PUKOVNIK
Noćas ćemo promeniti istoriju napaćenog srpskog naroda!

HOR
Promeniti istoriju!

PUKOVNIK
Vi ćete postati heroji, a ja general!

HOR
Vi heroji, a ja general!

PUKOVNIK
Ne, braćo, ja general, a vi heroji!

HOR
Ja general, a vi heroji!

PUKOVNIK
Opet nesporazum. Gde je moj ađutant?

HOR
Gde je moj ađutant?

PUKOVNIK
Gde je moj ađutant?

HOR
Gde je moj ađutant?

Uđe Vladimir.

VLADIMIR
Zvali ste me, gospodine Pukovniče?

PUKOVNIK
Gde si bio do sada?

VLADIMIR
Na zadatku, a vama na službi, gospodine Pukovniče.

PUKOVNIK
Imamo problem: oficiri i ja ne možemo da usaglasimo stavove.

VLADIMIR
Oko čega, gospodine Pukovniče?

PUKOVNIK
Oko raspodele ratnih zasluga. Učini nešto da te ne bih strelja!

Pukovnik se izdvoji u stranu. "duva lepak"...

VLADIMIR
(Horu) Kolege oficiri. Braćo. Pogledajte: svuda oko nas je svetla budućnost. **(Oficiri gledaju na sve strane)** Treba podići ruku i zgrabiti je, za dobrobit srpskog naroda! **(Oficiri podignu ruke)** Sad! **(Oficiri hvataju vazduh)** Jeste li uspeli?

HOR
Nismo.

VLADIMIR
Tačno, niste. A, zašto? Zato što hvatanje svetle budućnosti nije isto što i hvatanje muva. Ko je u konkretnom slučaju čovek koji će nas povesti u svetlu budućnost?

HOR
Njegovo veličanstvo, Kralj Srbije!

PUKOVNIK
Rekao sam ti: sve su pomešali.

VLADIMIR
Braćo, jel' moguće da posle toliko časova primenjene istorije ne razlikujete mrak od svetlosti?

HOR
Ne razlikujete mrak od svetlosti!

HOROVOĐA

Gospodine kapetane, učili smo iz prošlogodišnjih udžbenika. Zaverenička skripta nisu bila na vreme gotova.

VLADIMIR

Čuli ste, gospodine Pukovniče. Čime ja da zapušim istorijske rupe u njihovom obrazovanju?

PUKOVNIK

Pa, lepkom, naravno...

VLADIMIR

Poručniče!

HOROVOĐA

Uzvolite, gospodine kapetane?

VLADIMIR

Iz ovih stopa – pravac i Kabinet za primenjenu istoriju! I, pazite da ponovo ne pobrkate nastavna sredstva.

HOROVOĐA

Razumem, gospodine kapetane! Četa, mirno! Na deesno! Napred marš u... Kabinet za primenjenu istoriju!

Hor i Horovođa istrče sa scene.

PUKOVNIK

O, bože, kako je život monotono jednoličan. Mislim da ću se obesiti o neku granu.

VLADIMIR

Iju, nemojte na tako nešto ni da pomišljate. Zamislite da vam se nešto desi? Ode Srbija u tiraniju!

PUKOVNIK

Pravo kažeš... Nego, na kakvom si to zadatku bio?

VLADIMIR

Slučaj "Gavrilo"...

KRALJ

Koji Gavrilo?

VLADIMIR

Znate, onaj što se sinoć napio pa je pričao...

KRALJ

Da, da... Ne sećam se... No, svedjedno. Šta je taj radio?

VLADIMIR

Svašta je pričao. I protiv vas.

PUKOVNIK

Protiv mene? Neverovatno, ja sam tako omiljen među svojim oficirima! I, gde je on sada?

VLADIMIR

Tu je, čeka napolju. Ali, još neko je s njim?

PUKOVNIK

Ko?

VLADIMIR

Njegov ratni drug, poručnik Marko Jovanović.

PUKOVNIK

Šta? I on je protiv mene? Znači, rade u parovima.

VLADIMIR

Ne, Marko je za sada uz nas, ali je počeo da razmišlja.

PUKOVNIK

Bez veze, samo se opterećuje. Šta ja sa da činim s tim Gavrilom?

VLADIMIR

Da ga obesimo?

KRALJ

Jes', pa posle da kažu: pukovnik veša svoje oficire. Ne znaš ti kako je svet sklon ogovaranjima.

VLADIMIR

Ali, gospodine Pukovniče, vi ne znate šta je on radio: govorio je o puču!

PUKOVNIK

Gde to?

VLADIMIR

U prepunoj "Krvavoj sekiri"

PUKOVNIK

Pa šta? Ionako ceo grad bruji o tome.

VLADIMIR

Šta se nas tiče grad, gospodine Pukovniče? Mi smo vojska, a jedan oficir VI puka ne sme da provaljuje vojne tajne.

PUKOVNIK

A da ih pošaljemo obojicu na pusto ostrvo?

VLADIMIR

Nije zgodno, gospodine Pukovniče. Mogu tamo u samoći da skuju zaveru i dođu da nam ukokaju novog kralja.

Uđe Doktor. Pukovnik se odmah izdvoji s njim na stranu.

DOKTOR

Kako stoje stvari, Pukovniče?

PUKOVNIK

Odlično, Doktore. Bez greške.

DOKTOR

(Pokaže veliku tubu lepka) Čuo sam da imate problem?

PUKOVNIK

(Posegne za tubom) Ne verujte, čaršijske priče.

DOKTOR

Znači, noćas?

PUKOVNIK

Ništa nas neće iznenaditi! **(Opet posegne za tubom lepka)** Molim vas, doktore, samo da omirišem.

DOKTOR

(Skloni tubu) Kad obavimo posao. **(Da mu manju tubu)** A dotle se zadovoljite s manjim pakovanjem. **(Pukovnik posegne za manjom tubom, ali je Doktor zadrži)** A, šta je bilo s ono partijom karata koju ste mi obećali?

PUKOVNIK

Može, ovog trena! **(Otme mu konačno tubu)** Kapetane!

VLADIMIR

Gospodine Pukovniče?

PUKOVNIK

Dovedi mi onu dvojicu. Zaigraćemo "lude dinastije".

VLADIMIR
Razumem , gosn Pukovniče! **(Izade)**

DOKTOR
”Lude dinastije”? Kako se to igra?

PUKOVNIK
Vrlo prosto. Vi samo treba da držite karte, a ostalo je naša briga.

Uđu Vladimir, Marko i Gavriilo.

PUKOVNIK
Zdravo, moji oficiri!

MARKO I GAVRILO
Na službi, gospodine Pukovniče!

PUKOVNIK
Čuo sam da ste bili malo neposlušni?

MARKO
Ne treba svakom da verujete, gospodine Pukovniče?

PUKOVNIK
Da, da , vreme je promenljivo... **(Gavrilo)** Nije li tako, poručniče?

GAVRILO
Ne plašim se posledica, gospodine Pukovniče!

PUKOVNIK
Svakako, svakako... Ali, mi moramo da rešimo naš problem. Svako će imati šansu. Igraćemo u sitno: u život.

MARKO I GAVRILO
Meni je svejedno, gospodine Pukovniče!

PUKOVNIK
Posedajmo, gospodo. Kapetane donesite karte.

Posedaju oko stola. Vladimir pokaže nov, zapakovan špil.

VLADIMIR
Evo, da se uverite: nov, čista radnja.

Stavi nov špil u džep, a onda izvuče, ne trudeći se da to sakrije, onaj drugi, ”napakovani” špil.

PUKOVNIK

Hajde, podeli.

VLADIMIR

Da sečete, gosn Pukovniče?

PUKOVNIK

Bože sačuvaj, ovde nema mućke.

Vladimir podeli karte. Svi se zadube u ”gustiranje”. Uđe Horovođa.

HOROVOĐA

Gospodine Pukovniče, završen je prvi čas.

PUKOVNIK

Šta ste obradili?

HOROVOĐA

Uspon Carstva Srpskog.

PUKOVNIK

Pređite na propast. Nemamo vremena za razvoj.

HOROVOĐA

Razumem! **(Ode)**

Za kartaroškim stolom počinje ulaganje.

PUKOVNIK

Trideset.

MARKO

Pratim.

GAVRILO

I ja.

VLADIMIR

Devedeset!

PUKOVNIK

Šta: devedeset?

VLADIMIR
Zavrćem.

PUKOVNIK
Zavrnuću ti glavu. Gde su pare? Para govori!

VLADIMIR
Nemam pri sebi, ali ćim ukokamo Kralja vraćam iz Državne blagajne.

PUKOVNIK
Hm, dobro. Pratim.

DOKTOR
Pratim devedeset.

MARKO
I za mene.

PUKOVNIK
(Gavrilu) Ti, dećko?

GAVRILO
Dvestasedamdeset!

PUKOVNIK
Šta?! Vladimire?... **(Vladimir napravi gest u smislu "bez brige".)** U redu. Pratim.

VLADIMIR
Dvestasedamdeset.

DOKTOR
Tu sam.

MARKO
Isto.

VLADIMIR
Znaći, svi? Koliko menjate, gospodo?

PUKOVNIK
Dve.

MARKO
Tri.

DOKTOR

Ja ću jednu.

GAVRILO

Ne menjam.

VLADIMIR

I ja ću dve. (**Deli karte**) Dve, tri, jednu, ništa, dve.

”Gustiranje”. Dođu Horovođa i oficiri i polako se okupe oko njih.

HOROVOĐA

Gospodine Pukovniče, nastava je završena. Propali smo.

PUKOVNIK

Pet hiljada!

DOKTOR

Odustajem.

MARKO

Plaćam.

PUKOVNIK

(**Gavrilu**) Ti, ptičice?

GAVRILO

Tih pet... i još deset.

VLADIMIR

Ukupno, petnaest? Jel' može...?

PUKOVNIK

Ne može.

VLADIMIR

Ali, čim ukokamo...

PUKOVNIK

Zaveži!

VLADIMIR

Ne plaćam.

PUKOVNIK

Petnaest... i još pedeset hiljada preko!

MARKO

Bez mene.

GAVRILO

Plaćam.

VLADIMIR

Okrenite karte, gospodo.

GAVRILO

Četiri Obrenovića!

PUKOVNIK

Četiri Karađorđevića!

DOKTOR

Neverovatno.

Žagor i komešanje oko stola... !

VLADIMIR

Peta karta, peta karta odlučuje!

PUKOVNIK

Marko Kraljevi, poručniče!

GAVRILO

Musa Kesedžija, gospodine Pukovniče!

Uzbuđenje među igračima i "kibicerima" dostiže kulminaciju!

VLADIMIR

Postoji sam ojedan način da se odluči pobednik.

DOKTOR

A, to je?

VLADIMIR

(Izvuče revolver) Srpski rulet.

Svi se odmaknu od stola. Ostanu samo Pukovnik i Gavriilo, jedan naspram drugog. Vladimir stavlja metke u burence.

VLADIMIR

Jedan... dva... tri... četiri... pet. Pet metaka. Jedna rupa. Pet puta smrt. Jedanput život. (Zavrta burence i pruži revolver Gavriili) Mlađi počinje, poručniče.

Gavrilo prisloni revolver na slepoočnicu. Okine, igla udari u prazno. Svi su zgranuti, jer... Međutim, Pukovnik nonšalantno uzme revolver (čak i ne zavrti ponovo burence!), prisloni ga u u glavu i okine. Ništa!... Tajac. Vladimir dohvati revolver, zavrti burence, a zatim ga pruži Gavri. Ovaj polako, sada već vrlo nesigurno, prisloni cev na slepoočnicu, dugo čeka, a zatim povuče obarač. Odjekne pucanj! Gavrilo se mrtav stropošta na pod... Pukovnik se prekrsti, svi se ostali za njim prekrste...

PUKOVNIK

Na žalost, jedan nije imao sreće... Sahranite poručnika Gavрила sa svim vojnim počastima, onako kako dolikuje srpskom oficiru. Neka mu Bog dušu prosti.

HOR OFICIRA

Amin!

DOKTOR

(tiho, Pukovniku) Gospodine Pukovniče, kako je moguće da od pet metaka u šest rupa, igla zaredom dvaput udari u prazno?

PUKOVNIK

Zašto vas to čudi, Doktore?

DOKTOR

Protivi se zakonu verovatnoće.

PUKOVNIK

Mi nismo čuli za taj zakon. U Srbiji metak uvek dobije onaj kome je i namenjen.

Zatamnjenje.

CRNO – BELI SONG

Politika vam je igra prosta,
Jednom malo, drugom dosta.
Jedan crni, drugi beli,
Šta bi više pa vi hteli?

Potez obično povučete beli,
U pakao želi crnog da preseli.
Crni se ne da, bori se i stenje,
Na kraju odluči javno mnjenje.

I tako, nakon malo gnjavaže,
Promene se mesta i stvar zamaže.

Al' kako se bojom radilo bezveze,
Propadoše naše istorijske teze.
Protivnici crno-beli i do juče živi,
Tek, nepažnjom nekom postadoše sivi.

ŠESTA SLIKA

Kraljevska spavaća soba. Noć. Kraljica je u spavaćici, na molitvi. Kralj spava. Hrče.

KRALJICA

Dragi Bože, obraćam tise poslednji put iz ove primitivne i zaostale sredine. Moj balon je gotov i sutra odlazim zauvek. Znam, osuđuješ me što sam se udala iz koristoljublja. Ali, čega tu ima lošeg? Ne rađa se svako ko Kraljica. Sve sam u životu postigla ličnim zalaganjem.

Nikada me ovde nisu hteli. Sve što ovaj narod ume jeste da pije i da se bije za slobodu. Uvek ga prvo neko pregazi za tri dana, a on posle godinama ratuje.

Izdržala bih ja sve to. Ali, život je postao nepodnošljiv, a Državna kasa sve praznija. Mislim da u njoj više nema ničega. Ja sam uzela samo pola, iako mi pripada mnogo više. Drugu polovinu je već neko pre mene pokupio... Da li se kajem? Ne, nemam za šta da se kajem. Provela sam godine u bezuspešnom nastojanju da se dopadnem ovom narodu. Zaslužila sam makar mrvicu poštovanja, a dobila sam... ali, sada sve to više nije ni važno.

Ne želim da se svetim. Odlazim, jer se ovde više ne može živeti. Kralj je lud, a narod je još luđi. Ne zna se ko pije, a ko plaća. Za koju godinu, ako se ništa ne promeni, od ove zemlje neće ostati ni kamen na kamenu. Zašto da čekam? Želim da odem. Moram da odem.

Dugo sam razmišljala: kuda? Poneću toliko blaga da ću moći da živim bilo gde. Koja je to zemlja dovoljno daleko od Srbije, na suprotnoj strani globusa?... A, onda sam odlučila da se prepustim vetru. Nadam se da će me oduvati tamo gde treba. Neka me baci i u Okean,. Svejedno. Sigurna sam da se Okean nigde ne ukršta sa Savom i Dunavom!...

Kraljica se zavuču u krevet i legne pored Kralja. Sa svih strana počinju da dopiru liturgijski zvuci horskog pevanja. Vrata se otvore i na scenu grune reflektorski snop svetlosti. Ulaze Pukovnik i Oficiri sa uzdignutim sabljama. Za njima se na vratima pojavi i Doktor, satanskih obeležja, u crno ogrtaču. Oficiri tri puta u taktu pevanja, spuštaju i dižu sablje na zaspalog Kralja i Kraljicu, kao da vrše obred celivanja. Zatim podignu sablje u vis.

Iz tog kruga, iz bračnog kreveta, put neba se diže providna plastična kugla sa embrionom nerođenog prestolonaslednika Srbije.

SEDMA SLIKA

Markova soba. Marko i Sonja. Od dole, iz kafane, dopiru zvuci pijanke i pokoji glas: "Hoćemo pevaljku, pevaljku... !" Marko ne ispušta flašu iz rke.

SONJA

Dokle misliš da piješ?

MARKO

Treba proslaviti, Sonja. Od danas sve počinje. Novi život. Nova budućnost, mada, jebi ga, svaka je budućnost nova... No, svejedno, važno je da će od danas sve glavne uloge biti tvoje. Moći ćeš da glumiš, da režiraš, da pišeš pozorišne komade i pozorišne kritike istovremeno, a svi će gromko aplaudirati diveći se tvom raskošnom talentu. To si oduvek želela, Sonja, zar ne? A moja dična majka je htela da me pošalje na granicu da se bijem s Arnautima! Haha, upozorio sam je da je kasno za takav manevar!

SONJA

Marko, hoću li zaista dobijate glavne uloge?

MARKO

Ne glavne – sve uloge!

SONJA

Onda je vreme da ozbiljno porazgovaramo o našoj budućnosti.

MARKO

O čijoj budućnosti?

SONJA

O tvojoj i mojoj.

MARKO

Sonja, ne mogu sad. Vidiš da sam pijan.

SONJA

Uvek si pijan. Dokle ti misliš da ovako živimo?

MARKO

Šta ne valja?

SONJA

Sve ne valja! I zato ćemo od danas sve da promenimo! Iz fundamenta.

GLAS (off)

Pevaljka, gde je pevaljka... ?!

SONJA

Čuješ li ga? Kad siđemo, ima tom tipu da razbiješ nos!

MARKO

Čekaj, Sonja, polako...

SONJA

Dosta sam te čekala! Dala sam ti najbolje godine svoje mladosti, a sada, kada si konačno postao neko i nešto, hoću od toga da imam i neku korist, da li ti je to jasno?

MARKO

Bože, da sam znao da će me proglasiti za heroja, ne bih ga prvi...

SONJA

Aha, znači, priznaješ da si bio prvi?

MARKO

Okliznuo sam se na kraljičine papuče, shvataš? Nisam imao kud i pao sam sabljom na njega!

SONJA

To ne menja na stvari. Nije važno kako, nego ko je? "Poručnik Marko Jovanović, čijim je udarcem sablje srušena tiranija u Srbiji!" To će sigurno krasno da izgleda u novinama.

MARKO

Sonja, ne seri više.

SONJA

Uzgređ, moraćeš da promeniš taj rečnik. Kada budemo išli na prijeme...

Karolina bane na vrata!

KAROLINA

Hajde, Sonja, šta čekaš? Puna je kafana.

SONJA

Oprostite, jeste li vi kucali?

KAROLINA

Marko, šta joj je? Da li je bolesna?

MARKO

Nisam odavde.

SONJA

Budite ljubazni da izađete, te prilikom ponovnog ulaska, izvolite kucati o vrata.

KAROLINA

Sonja, jesi li ti pijana?

SONJA

Žao mi je.

KAROLINA

Budibogsnama...

Karolina izađe. "Zakuca" na vrata takvom silinom da ova samo što ne izlete iz ležišta.

SONJA

Antr... !

KAROLINA

Silazi dole, odavno nisam imala ovakav promet.

SONJA

Keske vu žalente?

KAROLINA

Sonjice, hoćeš veću platu? U redu, dogovorićemo se.

SONJA

Više ne pevam. Od danas sam glumica. Svršeno je s tezgama.

KAROLINA

Ma, šta kažeš? Od čega ćeš da živiš?

SONJA

Od vrhunskih kreacija, šer Karolin... A nisam vam kazala glavnu stvar. Marko će da postane general.

KAROLINA

Marko?

MARKO

(ironično) Sonja je sve sredila.

KAROLINA

Ovde će neko nekoga dobro srediti... Sonja, Sonjice, u redu, ne pevaš više. Ali, hoćeš li samo još ovo jedno veče, meni za ljubav?

SONJA

Pa d'kestion.

KAROLINA

A... ?

GLAS (off)

Pesmu, jebo vas bog!

KAROLINA

(ljubi je) Sonjice, srce...

SONJA

Prestani, o bože, mon dj... Kažem, izuzetno bih mogla, onako iz prijateljstva da za posetioce vašeg lokala izvedem kraći umetnički program "Beograd noću".

KAROLINA

Uf, hvala bogu. Čekamo te, Sonjice! **(Izade)**

SONJA

Oprost, dragi, moram da se pripremim za nastup.

Sonja izade. Ude Vladimir.

VLADIMIR

Gde si, Marko, svi se dole raspituju za tebe?

MARKO

Baš dobro što si navratio.

VLADIMIR

Hej, nemoj da budeš tako ironičan. Posao je obavljen, zaslužili smo medalje.

MARKO

Gavrilo nije zaslužio.

VLADIMIR

Nisam mogao ništa za njega da učinim.

MARKO

Osipamo se, kapetane. Pitam se: ko će otpasti u sledećem deljenju karata?

VLADIMIR

Nema više pučeva u Srbiji, dragi moj. Nastupa zlatno doba.

MARKO

Zašto pričaš da sam ja prvi ubo Kralja?

VLADIMIR

Zar nisi?

MARKO

Video si kako se to dogodilo.

VLADIMIR

Video sam: ti si bio prvi.

MARKO

Šta ti imaš od toga?

VLADIMIR

Istina se ne može sakriti.

MARKO

Ubeđen si da i ta karta dobija?

VLADIMIR

Ona je adut. Jednostavno je: ti si bio prvi, a ja sam prvi koji je o tome progovorio. Dobro je i za mene i za tebe. Ako se stvari promene, ti ostaješ prvi, jer se delo ne da promeniti, a reči su... vetar.

MARKO

Zašto si se ti, zapravo, upustio u ovu zaveru?

VLADIMIR

Jednom sam ti rekao: važna je *igra*.

MARKO

Ubili smo Kralja, dovešćemo novog?

VLADIMIR

Tačno. Počinje novi krug.

VLADIMIR

Neko će morati da otpadne. Ko? Pukovnik?

VLADIMIR
Možda, kasnije.

MARKO
A, potom?
VLADIMIR
Potom, redom.

MARKO
Ko će ostati?

VLADIMIR
Misliš: ko će preostati? Ne znam. Sve zavisi od rasporeda igrača.

MARKO
Znači, počinje nova igra u Srbiji?

VLADIMIR
Igra nikad ne prestaje.

MARKO
Možda ovaj narod više ne želi da se neko kocka s njegovom sudbinom?

VLADIMIR
Narod? Koji narod... ?

Zatamnjenje.

OSMA SLIKA

Kafana "Kod krvave sekire". Terevenka i opšte veselje. Tu su Pukovnik sa ogromnom tubom lepka, Marko i Vladimir, Karolina, Horovoda i Hor oficira. Čuju se dragačevske trube negde napolju.)

PUKOVNIK

Braćo oficiri, znate li ko je pred nama?

HOR

Poručnik Jovanović!

PUKOVNIK

Znate li ko je prvi provalio u kraljevu spavaću sobu?

HOR

Poručnik Jovanović!

PUKOVNIK

Ko je prvi ubo Kralja?

HOR

Poručnik Jovanović!

PUKOVNIK

Ko je heroj nad herojima?

HOR

Poručnik Jovanović!

PUKOVNIK

Šta poručniku Jovanoviću sleduje za pokazane zasluge?

HOR

Poručnik Jovanović!

PUKOVNIK

Čin, tikvani, čin!

HOR
Poručnik Jovanović!

PUKOVNIK
Čestitam, kapetane!
HOR
Uraaa... !

Pojavi se Sonja, spremna za nastup. Popne se na sto, svi zastanu u u iščekivanju neke urnebesne pesme... ali, ona izvuče iz nedara malu knjižicu, pokloni se i počne da čita.

SONJA
Đura Jakšić, "Seoba Srbalja":

"Stoj, narode!
Ne miči se sa mesta ovoga.
Izađite, sede starešine.
Mudrim zborom potvrdit' istinu,
Da od ove lepše zemlje nema,
Ol' milija negde otačastva!
Stoj, narode!
A ti Vuče sablju u nožnice!
I pre nego krv poteče srpska,
Najveće ću žrtve učiniti.
Evo, ja se žrtvujem narodu;
Život dajem, dajem ljubav svoju,
Tebi zemlju pradedovsku dajem,
Da te rečcom jednom usrećim:
Tu da ostanemo!

Oficiri počnu da negoduju i da zvižde.

PRVI OFICIR
Nećemo deklamaciju!

DRUGI OFICIR
Pesmu!

TREĆI OFICIR
Sa "olujom"... !

Grmnu dragačevske trube. Sonju polako uhvati atmosfera i počne da peva. Kada hor vikne "oluja" ona zadigne suknju, što oficiri proprate urnebesom. Ude Ana.

ANA
Marko, jel' to istina?

MARKO
Koje, majko?

ANA
Da si ga ti ubio?

MARKO
Opšta stvar, majko.

ANA
Kakva opšta stvar? Upropastio si mi život!

MARKO
A kakav je bio tvoj život?

ANA
Ti si pijana budala! Znaš li da su mi oduzeli pasoš?

MARKO
Kako... ?

ANA
Reći ćuti zašto si ih ubio: da bi majku koja te je rodila mogli da strpaju zatvor!

Pored njih, "duvajući lepak", prođe Pukovnik.

MARKO
Gospodine Pukovniče, zašto su mojoj majci oduzeli pasoš?

PUKOVNIK
Ooo, gospodine kapetane, odakle vas?

MARKO
Nešto sam vas pitao, gospodine Pukovniče?

PUKOVNIK
Vašoj majci, pasoš?... Ad, da, gospođi Jovanović. Radi rutinske provere, ništa više.

MARKO
Kakve provere? Njene veze s Kraljem nisu bile političke prirode.

PUKOVNIK
Gospodine kapetane, znate kako je, posle ovakvih događaja treba, jel' te, sve ispitati.

MARKO

Ona je bila njegova ljubavnica, a ne ministar finansija!

PUKOVNIK

Ne ulazim u to...

MARKO

Uđite! Ja sam ubio dvoje ljudi da bi ste vi postali general!

PUKOVNIK

O, pa i vi ste nešto učarili, gospodine kapetane.

ANA

Vi ste govнар, pukovniče, a što je najgore, postaćete general, ali ćete govнар uvek ostati.

PUKOVNIK

Ma, ajdete, gospođo Jovanović, nemojte da ste na kraj srca, dunate malo lepka, nova vlas časti... **(Ode dalje "duvajući lepak")**

Veselje se nastavlja. Marko pogleda oko sebe, a onda pride Sonji koja igra na stolu.

MARKO

Sonja, pesmu! Pesmu za srpske oficire!

HOR

Tako je, pesmu, kapetane!

MARKO

Pesmu, Sonja, ovu noć istorija mora da zapamti!

HOR

Bravo, živeći... !

MARKO

Neka se zna kada je Srbija srušila tiraniju!

HOROVOĐA

Živeo kapetan Jovanović!

HOR

Živeo!

HOROVOĐA

Živeo VI puk Dragačevske divizije!

HOR
Živeo!

MARKO
Pesmu, Sonja!

Veselje dostiže usijanje. Uđu Doktor i Karolina pa se izdvoje na stranu.

DOKTOR
Naš posao je završen. Sutra ćemo napustiti Srbiju... Što se tiče "Krvave sekire", biće onako kako smo se dogovorili.

KAROLINA
Razumem, gospodine Doktore.

DOKTOR
(Gleda začuđeno oko sebe) Čudan narod, lako se hvata za sablju... Šta mislite, Karolina, kada bi se sjedinili naša pamet i njihova hrabrost, kakav bi se narod dobio?

KAROLINA
Mogu vam reći: nikakav, Doktore.

DOKTOR
Zašto?

KAROLINA
Taj bi narod ubrzo pojeo samoga sebe.

Muzika, pesma i pokreti glumaca slabe. Polagano zatamnjenje.

Otamnjenje. Tišina. Svi leže po sceni mrtvi pijani. Spavaju. Nad "Krvavom sekirom" pojavljuje se Kraljičin leteći balon u kome su duše ubijenih: Kralja, Kraljice i poručnika Gavrila, koji upravlja balonom.

KRALJICA
Kralju moj, pogledaj: svi su dole.

KRALJ
I pukovnik?

KRALJICA
I on.

KRALJ
Šta rade?

KRALJICA
Spavaju.

KRALJ
Poručniče, podignite balon.

KRALJICA
Čekaj, još malo.

KRALJ
Nemamo vremena, draga. Uskoro će da svane.

KRALJICA
Ipak mi je žao što odlazimo.

KRALJ
Zašto? Niko te ovde nije voleo.

KRALJICA
Znam, ali, sve je moglo da bude drugačije...

GAVRILO
Hiljadu metara, Vaše veličanstvo.

KRALJ
Krećemo, poručniče.

GAVRILO
Kuda, Vaše veličanstvo?

KRALJ
Napred, u budućnost.

KRALJICA
Čekaj... Vidim zlo. Vidim nove ratove, stradanja ljudi. Vidim nekakvu novu, čudnu državu; pa opet ratove, patnje, raspad i te države. Onda ponovo ratovi, pa opet progoni i ubistva srpskih vladara...

KRALJ
Ali, draga, zar to nismo ostavili za sobom, u prošlosti?

KRALJICA
Ne znam. Ali, vidim jasno, kao nekakvu pozorišnu predstavu.

KRALJ
A, vidiš li Srbiju? Šta će biti s njom?... Kraljice, zašto ćutiš?

GAVRILO
Tri hiljade metara, Vaše veličanstvo.

KRALJ
Kreni, poručniče.

GAVRILO
Kuda, Vaše veličanstvo?

KRALJ
Prema Suncu.

GAVRILO
Ali, svuda je mrak. Sunce još nije izašlo.

KRALJ
Samo ti vozi, poručniče. Ono će se već odnekud pojaviti.

Zatamnjenje.

SONG O KRUŽNICI
(završni)

Jedne noći, pred neko pogubljenje,
 Dželata glavnog mučio je zub.
 Vreme se vuklo, sporo kao zmija,
 zab'o je šestar i povuk'o krug.

Kružnica kruži u krug.
 Izvuci sablju, ostavi plug.
 U podvige nove, vreme zove,
 Kružnica kruži u krug.

Davno je dželat skopio oči,
 Žrtvino ime iz spiska nesta.
 Ostade otad, na zatvorskoj gredi,
 Sve do naših dana, čudna arabeska.

Kružnica kruži u krug.
 Izvuci sablju, ostavi plug.
 U podvige nove, vreme zove,
 Kružnica kruži u krug.

U istoriji tako, dželat i žrtva,
 Po istoj stazi jednako se kreću.
 Čas je žrtva napred, dželat joj prilazi,
 Čas dželatu žrtva primiče se s leđa.

Kružnica kruži u krug.
 Izvuci sablju, ostavi plug.
 U podvige nove, vreme zove,
 Kružnica kruži u krug.

K R A J